

Policy Trygga barn

Inledning

Räddningsmissionen är en barnrättsorganisation och det är vi stolta över. För oss innebär det att barns rättigheter ska genomsyra hela organisationen. För att skapa hållbarhet i arbetet finns Styrgrupp barn, en tvärgrupp för Räddningsmissionens barnrättsarbete som tillvaratar, utbildar och vidareutvecklar arbetet.

I denna policy beskriver vi Räddningsmissionens gemensamma barnsyn och vilka skyldigheter vuxna inom organisationen har. Därefter följer ett förtydligande kring vad Räddningsmissionen gör för att förebygga att barn kommer till skada samt hur vi skyddar ett barn om det skulle ha kommit till skada.

Alla våra verksamheter är unika och vi möter barn i olika sammanhang och ibland utifrån olika lagstiftning. Den här policyn syftar till att fastställa det som gäller generellt för hela Räddningsmissionen. I din verksamhet kan du ha specifika regler och rutiner som ska följas utöver policyn.

Vår gemensamma barnsyn

Ett barn är varje människa under 18 år. En fullvärdig människa med egna rättigheter, sin egen berättelse och en del av sin familj, sitt sammanhang och samhälle. Vår organisation interagerar med barn dagligen som deltagare, besökare, boende, anhöriga, barn till anställda och som medborgare i samhället där vi verkar.

Våra åtta barnrättsprinciper utgör grundbulten för vår gemensamma barnsyn och hur vi ska bemöta barn och unga i våra verksamheter. Barnrättsprinciperna finns på vår hemsida och vårt intranät.

Syfte och omfattning

Syftet med policyn är att tydliggöra hur Räddningsmissionen ska förebygga att våra verksamheter och personal utsätter barn för någon form av skada som t ex kränkning, övergrepp, diskriminering eller exploatering. Policyn ska även tydliggöra hur vi ska agera för att skydda ett barn som redan har kommit till skada eller riskerar att göra det. Vi agerar alltid för att barn ska känna sig trygga och säkra inom vår organisation.

Policyn omfattar alla medarbetare, volontärer, vfu-studenter samt de som på annat sätt verkar inom någon av Räddningsmissionens verksamheter.

Barns rätt till trygghet och skydd

Barns rätt till trygghet och skydd fastställs i Barnkonventionen, genom bl.a. följande artiklar:

Artikel 2: "Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras."

Artikel 6: "Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling."

Artikel 19: "Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande."

Artikel 34: "Barn ska skyddas från alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp."

Artikel 36: "Varje stat ska skydda barn från alla andra former av utnyttjande som kan skada barnet."

Vuxnas skyldigheter - förebyggande arbete

Vi som vuxna i organisationen utgör det viktigaste skyddet för barnen vi möter. Det är vi som har ansvaret för verksamheternas utformning och hur de upplevs av varje enskilt barn. På samma sätt som trygga vuxna utgör förebyggande faktorer som skyddar barn från att komma till skada så vet vi att vuxna även kan utgöra en risk, både medvetet och omedvetet.

Vårt förebyggande arbete utgår från att:

- Var och en arbetar efter barnrättsprinciperna.
- Varje verksamhet tar ansvar för att skapa de förutsättningar som krävs för att barn ska vara trygga och säkra i verksamheten.
- Organisationens inte gör avsteg från de rutiner, riktlinjer och policys som finns kring personal och verksamhetsplanering.
- Organisationen tillser att medarbetare och volontärer har kunskap om vår barnsyn och våra riktlinjer. De medarbetare som har barnrätt som uppdrag inom sin tjänst organiserar och genomför utbildningar enligt följande:
  1. Alla nyanställda och alla volontärer ska få en kort introduktion i Räddningsmissionens barnrättsarbete. Ansvar för att möjliggöra detta ligger hos HR.
  2. Alla verksamheter ska få en grundutbildning i barnrätt. Ansvarig chef ansvarar för att grundutbildning i barnrätt genomförs. Hur ofta grundutbildning i barnrätt genomförs är en bedömning som ansvarig chef gör, och vid behov rådgör denne med styrgrupp barn.

Vuxnas skyldigheter - åtgärder

Alla medarbetare och volontärer är skyldiga att rapportera om ett barn kommer till skada eller riskerar att komma till skada, eller om andra aspekter av policyn inte följs. Rapportering innebär att du på något sätt, muntligt eller skriftligt, berättar vad som hänt, inom vilken verksamhet och vilka som varit inblandade. Det är chefen/den som tagit emot informationen som har ansvaret att dokumentera och ta det vidare.

Tänk på att det är bättre att agera en gång för mycket än att inte agera alls. Tänk även på att ta hand om de barn som är inblandade, och se till att de känner sig trygga genom hela processen.

Här följer några olika sätt att rapportera. Ibland kan man både behöva göra en intern rapportering av skada och en orosanmälan, exempelvis.

Rapportering av skada

Rapportering av skada ska göras om ett barn kommit till skada inom någon av våra verksamheter.

Du ska göra en rapportering av skada om:

- Du ser, hör eller misstänker att ett barn utsatts för avsiktlig eller oavsiktlig skada.
- Någon annan berättar för dig att ett barn har utsatts för skada.
- Ett barn berättar om att barnet själv, eller något annat barn, utsatts för skada.

Rapportering ska ske så snart som möjligt. Rapportera i första hand till din chef/ansvarig på plats. Vid behov kan du även prata med din chefs chef.

Du kan också alltid vända dig till representanter i Stygrupp Barn för råd och stöd (styrgruppbarn@raddningsmissionen.se).

Rapportering av risk

Om du upptäcker en risk för att barn skulle kunna fara illa ska du skyndsamt informera din närmsta chef/ansvarig på plats. Varje förhållande som ökar risken att ett barn far illa ska rapporteras, oavsett om risken är liten eller stor. Detta är en del av Räddningsmissionens förebyggande arbete för att se till att våra verksamheter är trygga och säkra för barn. Denna form av rapportering är ett sätt för oss att minska risken för skada. Du ska göra en riskrapportering om:

- Du upptäcker brister i vår verksamhet som skulle kunna ha brutit mot policyn.
- Du upptäcker risker som skulle kunna innebära att ett barn far illa, även om policyn har följts.

Rapporteringen ska ske skyndsamt. Rapportera i första hand till din chef/ansvarig på plats. Vid behov kan du även prata med din chefs chef.

Du kan också alltid vända dig till representanter i Stygrupp Barn för råd och stöd (styrgruppbarn@raddningsmissionen.se).

Orosanmälan

För barn som far illa i sitt hem är vuxna utanför hemmet den viktigaste skyddsfaktorn. Du bör göra en orosanmälan till socialtjänsten när du ser eller hör något som får dig att känna oro för att barnet inte har det bra, t ex om du misstänker att barnet inte får den omsorg som barnet behöver, eller att barnet blir utsatt för våld. Vissa av Räddningsmissionens verksamheter har enligt socialtjänstlagen en skyldighet att anmäla oro till socialtjänsten. Ta kontakt med din närmsta chef/ansvarig på plats för att göra en orosanmälan.

Polisanmälan

En polisanmälan ska göras till närmaste polismyndighet om ett lagbrott begås i samband med att ett barn far illa. Detta gäller även om lagbrottet inte begås i Räddningsmissionens egna verksamheter. Om en polisanmälan behöver göras, ta kontakt med din närmsta chef/ansvarig på plats.

Här kommer några vägledande exempel:

Rapportering av skada

Du är student och gör din verksamhetsförlagda utbildning inom en av Räddningsmissionens verksamheter för barn och unga. Du får god kontakt med flera av barnen och det är många som känner sig trygga med dig. Vid ett tillfälle berättar ett barn för dig att en av medarbetarna inte är snäll och barnet känner sig lite rädd för personen. Barnet förklarar att medarbetaren har varit hårdhänt och bland annat tagit tag hårt i armen vid flera tillfällen. Du misstänker att barnet har utsatts för avsiktlig eller oavsiktlig skada och du bestämmer dig för att göra en rapportering av skada.

Rapportering av risk

Du är aktiv inom en verksamhet där du har fått vetskap om att ett av barnen lever med skyddad identitet. Varje vecka tar ni närvaro och namnen för ni in i ett online-dokument. Du är själv noggrann med att enbart skriva det aktuella barnets första bokstav i förnamnet men under några veckor så lämnar du över ansvaret för att ta in närvaro till en student som gör VFU tillsammans med dig. I slutet av terminen upptäcker du att studenten skrivit in både för- och efternamn i dokumentet. Du ändrar snabbt tillbaka till första bokstaven i förnamnet och pustar ut för att ingenting allvarligt har hänt. Då du inser att informationen kunde ha hamnat i fel händer och att barnet med skyddad identitet kunde ha farit illa så bestämmer du dig för att rapportera risken till din närmsta chef/ansvarig på plats.

Orosanmälan

Du arbetar inom en av Räddningsmissionens matbutiker. Vid ett flertal tillfällen den senaste tiden har det kommit in en yngre pojke tillsammans med sin mamma. Du har uppmärksammat att mamman vid något tillfälle luktat alkohol och vid det senaste besöket misstänker du att mamman var berusad. Du börjar att känna en oro för pojken och misstänker att han kanske far illa hemma. Du pratar med dina kollegor och ni beslutar er tillsammans för att göra en orosanmälan till socialtjänsten.

Vad händer sen?

Vi tar alla rapporteringar på allvar och gör allt vi kan för att det ska bli så bra som möjligt för alla inblandade. Vad som händer sen beror vad rapporteringen gäller.

Vid rapportering av skada/risk för skada så sker en första återkoppling inom en vecka, både till den som rapporterat och till det/de barn som berörs. Chef/ansvarig på plats ansvarar för återkopplingen.

Begreppslista:

Skada inkluderar våld och övergrepp, kränkning, diskriminering och exploatering:

Våld är varje handling, riktad mot en person, som genom att skada, smärta, skrämma eller kränka, får den personen att göra något mot sin vilja, eller från att avstå att göra något som den vill.

Våld kan innebära:

- fysiska övergrepp såsom slag, sparkar och fasthållning.
- psykiska övergrepp såsom nedsättande kommentarer, förlöjligande eller utfrysning.
- sexuella övergrepp, det vill säga att det är förbjudet att göra något sexuellt mot ett barn under femton år, och ibland också mot ett barn under arton år. Exempel på sexuella övergrepp är våldtäkt, våldtäkt mot barn, sexuellt ofredande, kränkningar och/eller skämt med sexuella förtecken.
- andliga övergrepp innebär att missbruka sin makt eller inflytande i andliga termer med avsikt att kontrollera eller manipulera en annan människa.
- omsorgsbrist är också en form av övergrepp som innebär att den som har hand om ett barn inte lever upp till sitt ansvar.
- mobbing är en form av övergrepp och innebär att vid upprepade tillfällen utsätta en annan människa för negativa handlingar.

Kränkning

En person gör eller säger något mot någon annan så att den känner sig sårad, ledsen och/eller mindre värd. En kränkning kan ske utan att intentionen eller avsikten varit att kränka. Det är alltid personen som upplever att den blivit kränkt som har tolkningsföreträde.

Diskriminering

Att någon missgynnas eller kränks på grund av någonting som personen i fråga inte kan förändra med sig själv. Diskriminering utgår från lagens sju diskrimineringsgrunder: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Exploatering

Att som person eller organisation utnyttja någon för egen vinning genom handlingar och aktiviteter som hämmar barnets utveckling eller som fysiskt eller psykiskt skadar barnet.